

Forslag

til

Lov om ændring i lov om menighedsråd.

Fremsat den 25. oktober 1955 af *kirkeministeren*.

§ 1.

I lov nr. 280 af 30. juni 1922, således som denne lov er ændret, senest ved lov nr. 146 af 29. april 1955, foretages følgende ændringer:

1) I § 2, stk. 3, slettes i slutningen af stykket „jfr. § 36, stk. 2“, og der sættes punktum efter „præstekaldelse“.

2) I slutningen af § 16 ændres „§ 35“ til „§ 39“.

3) § 34, stk. 1, der træder i stedet for lovens § 34, stk. 1 og stk. 1 a, affattes således:

„Menighedsrådene medvirker efter de nedenfor anførte regler ved besættelsen af alle præsteembeder med undtagelse af sognepræsteembederne ved Bremerholms og Garnisons kirker, Christiansborg slotskirke og Citadellet Frederikshavns kirke alle i København såvel som de sognepræsteembeder, med hvilke der er forbundet embede som stiftsprovst.“

4) § 34, stk. 1 b udgår og indsættes i stedet som ny § 35 med følgende ændringer:

I første punktum ændres ordene „i medfør af det foran under a anførte“ til: „i medfør af det foran i § 34, stk. 1 anførte“ og „tre af ansøgerne til embedet“ ændres til „seks af ansøgerne til embedet“, hvorhos sidste punktum affattes således:

„Der bortses i foranstående såvel som i det nedenfor i §§ 36—38 anførte fra de særlige embeder til betjening af tyske mindretal i de sønderjydske landsdele.“

5) Som nye §§ 36, 37 og 38 indføres:

Ny § 36.

„Ved besættelsen af hvert tiende præste-

embede, der bliver ledigt efter nærværende lovs ikrafttræden, bortset fra embeder ved kirker, hvortil der er knyttet præsteembeder, som besættes uden menighedsrådets medvirken eller besættes efter de i § 35 angivne regler, udpeger kirkeministeriet efter indhentet erklæring fra biskoppen seks af ansøgerne til embedet, hvorefter der iøvrigt forholdes som i § 35 angivet med hensyn til forelæggelse for vedkommende menighedsråd, og således at ministeriet har frit valg med hensyn til hvilken af de seks ansøgere, det vil bringe i forslag til embedets besættelse eller give ansættelsesbrev, såfremt menighedsrådet ikke enstemmigt udtaler sig for embedets besættelse med en af de seks ansøgere.“

Ny § 37.

„Indtræder embedsledighed — i hvilken henseende der ved ledighed på grund af præstens afsked må regnes med den dag, da afskeden er trådt i kraft — i flere embeder på samme dag, og der i den anledning opstår tvivl om, hvilket af de pågældende embeder, der skal besættes efter reglerne i § 36, træffer kirkeministeren afgørelse herom, ligesom også i andre tilfælde, hvor der måtte opstå tvivl om enkeltheder vedrørende gennemførelsen af de heromhandlede bestemmelser.

Dersom et embede, efter allerede een gang at have været besat efter reglerne i § 36, påny skulle stå for tur til besættelse på den i nævnte bestemmelse angivne måde, overspringes dette embede, jfr. § 38, hvorimod det nærmest derefter ledigtblivende embede besættes overensstemmende med reglerne i § 36, og disse regler anvendes

F. t. l. om ændr. i l. om menighedsråd.

da næste gang på det tiende herefter ledigt-blivende embede. På tilsvarende måde forholdes, dersom et embede ved en kirke, hvortil der er knyttet mere end eet præste-embede, skulle stå for tur til besættelse efter reglerne i § 36 på et tidspunkt, da et andet embede ved samme kirke er beklædt af en præst, som er beskikket under anvendelse af samme bestemmelse.

Ved nyoprettelse af præsteembeder bortses fra den første embedsbesættelse, hvad enten besættelsen af embedet sker i umiddelbar forbindelse med oprettelsen eller først senere“.

Ny § 38.

„Når et embede een gang er besat som angivet i § 36, medvirker vedkommende menighedsråd ved senere indtrædende ledighed i dette embede de følgende 9 gange ved embedets genbesættelse efter de nedenfor i §§ 39—42 anførte regler, medens besættelsen ved den tiende ledighed påny sker overensstemmende med reglerne herom i § 36, og embedet vil herefter stedse være at besætte på denne måde hver tiende gang, men de andre gange efter de nedenfor anførte regler.

Så snart det er fastslået, at et embede skal besættes under anvendelse af reglerne i § 36, vil der snarest fra ministeriet være at tilstille vedkommende menighedsråd meddelelse herom“.

6) Lovens hidtidige § 35 bliver § 39, og ny § 39, 1. punktum affattes således:

„Når et embede, ved hvis besættelse menighedsrådet har ret til at medvirke, er blevet ledigt, sender ministeriet, såfremt besættelsen ikke skal ske efter reglerne i §§ 35—38, snarest muligt efter ansøgningsfristens udløb alle de indkomne ansøgninger til vedkommende biskop.“

7) Lovens hidtidige §§ 36, 37, 38 og 39 bliver henholdsvis § 40, § 41, § 42 og § 43, og i ny § 42, stk. 1, ændres i første linie „foranstående bestemmelse“ til: „bestemmelserne i §§ 39—41“.

8) Lovens hidtidige §§ 40, 41, 42 og 43 bliver henholdsvis § 44, § 45, § 46 og § 47.

9) Lovens hidtidige §§ 44 og 45 bliver henholdsvis § 48 og § 49.

§ 2.

Kirkeministeren bemyndiges til at lade lov om menighedsråd af 30. juni 1922 optrykke med de i nærværende lov og tidligere love indeholdte ændringer.

§ 3.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1956.

Bemærkninger til lovforslaget.

I de senere år har det ofte været fremhævet, at der under den hidtidige ordning, hvorefter menighedsrådene skal gøre indstilling om besættelsen af så godt som alle faste præsteembeder, ikke er tilstrækkelig mulighed for at skaffe præster i embeder på Færøerne og Grønland, udsendte sømandspræster og præster under „Dansk Kirke i Udlandet“ m. fl. befordring til embeder her i landet. Vanskeligheden ved at opnå befordring gælder imidlertid også i et vist omfang præster, der har tjeneste i embede her, uden at dette kan tilskrives de pågældende præsters eget forhold i tjenesten, og særlig synes det vanskeligt for ældre præster at opnå forflyttelse, selv om de i deres hidtidige gerning har vist sig velegnede til præsteembede.

Det har tidligere været foresøgt at bøde på disse forhold, og der er senest ved lov nr. 112 af 31. marts 1953 gennemført en ændring af menighedsrådsloven,

hvorefter menighedsrådenes adgang til at medvirke ved besættelsen af et af præsteembederne ved de kirker, hvortil der er knyttet mere end to faste præsteembeder, er blevet begrænset, jfr. lovens hidtidige § 34, stk. 1 b. Yderligere ændringer har været drøftet indenfor det udvalg, der i folketingets samling 1954—55 var nedsat til behandling af det forslag til ændring i menighedsrådsloven, som resulterede i lov nr. 146 af 29. april 1955, uden at sagen dog ved den lejlighed blev taget op til afgørelse. De i foranstående lovforslag optagne regler er udarbejdet på grundlag af §§ 35—37 i det forslag til lov om ændring i menighedsrådsloven, som blev fremsat i rigsdagen den 15. oktober 1948 af den daværende kirkeminister, men dog således, at det nu er foreslået, at der gives menighedsrådene en noget større indflydelse end dengang påtænkt, idet det nu foreslås, at der ved besættelsen af de em-

beder, der her kommer i betragtning, af ministeriet udpeges 6 ansøgere, som menighedsrådet skal have valget imellem, medens det i sin tid var foreslået, at der kun skulle udpeges 3 ansøgere. Også forskellige andre ændringer, der skønnes at rette mangler ved det tidligere lovforslag, er optaget. Med hensyn til de enkelte bestemmelser henvises til det nedenfor anførte.

Ad § 1 nr. 1 og 2.

De foreslåede ændringer er af formel art, idet de skyldes de foreslåede forandrede betegnelser af paragrafferne.

Ad § 1 nr. 3 og 4.

Det er af formelle grunde skønnet rigtigt at samarbejde indledningen i lovens § 34, stk. 1, med stk. 1 a og at udskille § 34, stk. 1 b, som en selvstændig paragraf, der endvidere er foreslået ændret, således at der også her gives menighedsrådet valget mellem 6 ansøgere. Undtagelsesbestemmelsen vedrørende de særlige embeder til betjening af tyske mindretal i de sønderjydske landsdele har man fundet det rettest at foreslå udvidet, således at

den gælder også for de følgende særbestemmelser i §§ 36—38.

Ad § 1 nr. 5.

Der henvises til de ovenstående indledningsbemærkninger, idet tilføjes, at man i forslaget til den nye § 36 har fundet det stemmende med billighed at undtage embederne ved de kirker, hvortil der er knyttet præsteembeder, som besættes uden menighedsrådets medvirken, eller hvor menighedsrådets medvirken i forvejen er begrænset i henhold til den nye § 35. Endvidere er det skønnet rigtigt i den nye § 37 at foreslå optaget en bestemmelse, der tilsigter at undgå, at reglerne i §§ 36 og 38 kommer til anvendelse på flere præster ved samme kirke.

Endelig er det foreslået helt at bortse fra den første besættelse af et embede ved dettes oprettelse, idet embedet ved denne lejlighed ifølge lovens § 34, stk. 2, ofte vil blive besat uden menighedsrådets medvirken.

Ad § 1 nr. 6, 7, 8 og 9.

De foreslåede ændringer er af formel art.